

Hlavy vzhůru a odvahy. Ono to půjde!

20.9.2023 - | Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Zimní semestr je tady. Čekají na studenty a vyučující nějaké novinky?

Po loňském přechodném období naběhne do plného provozu studentský informační systém (SIS), který kromě bakalářských a magisterských studentů nově pokryje i agendu e-doktoranda. Změna se týká všech doktorandů, nejenom nově nastoupivších. V SISu najdou nejen zapsané předměty, ale také veškeré podklady k naplňování individuálních studijních plánů a k přípravě výročních hodnocení.

V minulém týdnu proběhla historicky první Survival konference pro prváky. Měla by jim usnadnit adaptaci a zvýšit jejich šanci na zvládnutí prvního semestru na VŠCHT. Co jsem viděl, byla plná posluchárna AI, zároveň běžel i on-line přenos. Pevně doufám, že i díky konferenci přestane být matematika mytizovaným strašákem. Novinkou je také vstupní seminář pro první ročník doktorského studia realizovaný ve spolupráci doktorandů a oddělení pro výzkum a transfer technologií doplněný PhD Support Open Office. Nově se nabízí doktorandům e-learningový kurz etiky a připravujeme kurz zaměřený na akademickou kulturu.

Na základě debat pedagogického výboru akademického senátu i jednání rady pro vnitřní hodnocení dále očekávám intenzivní zavádění pestřejších forem výuky, než je klasická frontální výuka a klasické vedení seminářů. Vnímám značnou vůli k vzájemným diskusím, k aktivizaci studentů a zároveň jejich větší samostatnosti.

Co byste doporučil studentům, kteří na VŠCHT tento týden začínají studovat?

Zásadní je pozitivní nastavení mysli s cílem uspět. Kdo od začátku pochybuje, upadá do beznaděje, není ochoten čelit překážkám, tomu je obtížné pomoci k zdárnému studiu. Z průzkumů realizovaných s našimi studenty jasně vyplývá, že vlastní motivace a chuť studium zvládnout je zásadní faktor. Takže hlavy vzhůru a odvahy. Ono to půjde!

A pokud se dostanete do potíží, nebojte se říct si o pomoc. Včas! Máme tu Poradenské a kariérní centrum, tutorý, psychologickou poradnu. Rádi vám pomohou i starší kolegové. Bez obav se zeptejte nebo pošlete e-mail přednášejícímu či cvičícímu a požádejte o radu. Určitě vás nenechá na holičkách.

Společenský život na VŠCHT se po pandemii vrátil rychle do normálu. Jaké větší akce jsou do konce roku v plánu?

První příležitostí se navzájem potkat bude 26. září na KampusFestu, který se po loňském slavnostním roce vrací před budovu B. Kromě kapel a přehlídky studentských spolků se můžeme tradičně těšit na řadu minipivovarů a zajímavý doprovodný program. V říjnu proběhne na VŠCHT Noc vědců, v listopadu nás čeká Ples chemiků a v prosinci pak předvánoční koncert v Betlémské kapli.

Rád bych se zastavil u Vektoru Technická – celé jaro a léto v něm probíhal opravdu rozmanitý program. S potěšením jsem pozoroval, jak se pod sakurami neformálně propojují studenti i učitelé při workshopech. Nebo jen u piva. Kampus díky Vektoru mimořádně ožil. Bude naší prioritou, aby se po přirozené zimní přestávce Vektor znovu rozpohyboval.

Nezvažovali jste s ohledem na úsporné rozpočty univerzity v posledních dvou letech zrušení, nebo omezení kulturních akcí?

Nemyslím si, že jde o zásadní položku, která náš rozpočet vytrhne. Je žádoucí dát prostor spontánním iniciativám studentů i zaměstnanců. Navíc nejsme v kritické finanční situaci. Dokázali jsme letos, byť uměřeně, navýšit mzdové tarify. Zvýšili jsme stipendia doktorandům. Jsme relativně malá škola, což nám dává šanci fungovat komunitně, i na trase student-pedagog. Různé kulturní akce jednoznačně přispívají k dobrým vztahům uvnitř školy a tomu, čemu říkáme rodinné prostředí.

Jaké zásadní úkoly si pro zimní semestr stanovilo vedení školy?

Monitorovat a vyhodnotit reálné dopady v úvodu zmíněných novinek. Dále se budeme zabývat přijímacím řízením. Zanalyzujeme si dostupná data a na jejich základě se rozhodneme, zda přistoupíme k úpravám, třeba včetně přijímacího testu, nebo ponecháme stávající model. Věnovat se budeme také tématu mikrocertifikátů, uznatelnosti krátkodobých kurzů mezi univerzitami a související otázce přenositelnosti kreditů, zejména mezi členy Asociace výzkumných univerzit. Máme první zárodky nabídky dílčí výuky v angličtině pro české studenty a první jmenované hostující profesory. Kéž bychom do roka z nukleační fáze postoupili do fáze růstu.

V oblasti vědy a výzkumu se budeme snažit – i s ohledem na stav státního rozpočtu – vytvářet prostředí pro snadnější zapojení do mezinárodních projektových výzev typu Horizon Europe a hledat cesty, jak podávat úspěšné přihlášky v oblasti excelentního výzkumu. Projektové centrum je připraveno vědce celým procesem provést a podat pomocnou ruku.

Dále nás čeká příprava mezisektorových projektů v rámci Operačního programu Jan Amos Komenský. Jedná se jednu z posledních příležitostí využít peníze z operačních programů na rozvoj školy, konkrétně v oblasti aplikovaného výzkumu. Rád bych, abychom připravili podmínky pro mezinárodní konkurz na odborníka, který dostane šanci na vybudování malého excelentního týmu a přinese nové výzkumné téma v mimořádné kvalitě, s potenciálem na získání ERC grantu, a posílí i akademickou kulturu na VŠCHT.

**** Fakulta technologie ochrany prostředí aktuálně slaví 70 let existence. Když jsem dělal rozhovor s děkanem Pavlem Jeníčkem pro zářijový SPIN, maličko si posteskl, že se na VŠCHT občas nahlíží na jeho fakultu jako na mladší sestru, kterou je pořád třeba někam posouvat. Vy naopak o FTOP často hovoříte jako o fakultě budoucnosti...****

Na fakultě se vyučují i zkoumají témata, která prostě hýbou světem – od udržitelnosti a cirkulární ekonomiky přes omezování dopadů klimatické změny, energetiku či paliva až po technologie spojené s vodou. FTOP má neskutečnou budoucnost, působí na ní řada osobností s mezinárodním renomé a vědeckou autoritou. Nicméně s ohledem na stagnující počet studentů je potřeba naučit se lépe prodat daná témata mladé generaci. Kvalitní environmentální inženýry a další absolventy této fakulty potřebuje nejen Česká republika, ale i celý svět.

Na konci předešlého akademického roku byl na VŠCHT spuštěn projekt sociálního bezpečí. Jaké jsou dosavadní zkušenosti?

Je fajn, že jsme projekt konečně spustili. Na můj vkus se přípravy poněkud protáhly. Jak ale projekt probíhá, si vůbec netroufnu říct, protože je zcela mimo působnost rektora, což byl záměr. Mohu snad jen konstatovat, že jsem doposud nezaznamenal podnět, jehož pracovněprávní či disciplinární důsledky bych musel jako rektor řešit. Nicméně nedělám si zbytečné iluze. Problémy se objevují na všech univerzitách a VŠCHT nebude výjimkou, byť doufám, že naše rodinné prostředí působí do určité míry preventivně.

S kolegy z Asociace výzkumných univerzit nyní pracujeme na dalším důležitém kroku – společné edukaci v oblasti sociálního bezpečí. Budou připraveny informační materiály, které poslouží jak

stávajícím, tak nově nastupujícím studentům i zaměstnancům.

U konce je několikakolová mezinárodní architektonická soutěž na dostavbu 4. kvadrantu Vítězného náměstí, jehož součástí je i nová budova VŠCHT. Jak se vám líbí vítězný návrh a jaké další kroky k realizaci nyní čekají na management školy?

V rámci užšího výběru jsme identifikovali několik přijatelných návrhů z hlediska našich požadavků na estetiku a funkční prostorové i provozní využití. A vítězný návrh byl jedním z nich, takže jsme spokojeni. Klíčové je, že nám nová budova významně pomůže s nedostatkem prostor, jímž škola dlouhodobě trpí a který omezuje její vzdělávací i vědecko-výzkumný rozvoj. Studenti se konečně dočkají adekvátního zázemí, nových poslucháren a učeben. Budeme moci rekonstruovat laboratoře a zlepšme i pracovní podmínky pro zaměstnance.

Nyní nás čeká řada jednání s Prahou 6, magistrátem a soukromým investorem s cílem připravit se na územní řízení. Postoj municipality zatím vnímám jako velmi konstruktivní, takže snad nedojde ke zbytečným průtahům. Potřebujeme také dotáhnout personální posílení školy o experty se zkušenostmi z podobně velkých stavebních projektů, na čemž již pracujeme několik měsíců.

VŠCHT se před nedávnem stala zakládajícím členem nové platformy Prague.bio, sdružující vědce, investory a zástupce průmyslu v oblasti vývoje nových léčiv, diagnostiky a medicínských technologií. Co si od uskupení slibujete?

Když jsem před čtyřmi lety kandidoval na funkci rektora, hovořil jsem o tom, že jsme sice v základu škola chemická, ale bez rozšíření našeho vzdělávacího a výzkumného záběru jen těžko přežijeme jako samostatná instituce. Oblast farmaceutických a medicínských biotechnologií je nesmírně důležitá pro rozvoj České republiky a my v ní máme nemalou expertizu i velký potenciál pro další růst. Ten se samozřejmě urychlí, když budeme spolupracovat se špičkovými partnery z výzkumného i byznysového prostředí. Jako zásadní vnímám podporu vedení pražského magistrátu i paní ministryně Langšádlové, která si přeje rozvoj na biotechnologiích založeného průmyslu jakožto odvětví s vysokou přidanou hodnotou.

V létě jste navštívil Izrael, kde se konal 9. ročník Letní školy medicínní chemie, kterou VŠCHT spoluorganizuje se slavným Weizmannovým institutem věd a Ústavem organické chemie a biochemie. Přivezl jste si nějakou inspiraci?

Zaujala mne neskutečná tvůrčí svoboda vedoucích výzkumných skupin. Je jen na nich, jaké oblasti bádání se věnují, byť si na sebe musí přirozeně vydělat. Inspirativní je také způsob přijímání nových lidí zvnějšku. Kromě těch nejmladších nenastupují do existujících týmů, ale vyloženě se počítá s tím, že přinesou na Weizmannův institut novou tematiku. Institucionální strategie je tedy primárně zaměřena nikoliv na témata, ale na samostatné a kreativní osobnosti s morální integritou.

<https://www.vscht.cz/popularizace/rozhovory/matejka-hlavy-vzhuru-a-odvahu-ono-to-pujde>